

KHÓ KHĂN TÂM LÝ TRONG HỌC TẬP CỦA SINH VIÊN NĂM THỨ NHẤT TRƯỜNG CAO ĐẲNG BẾN TRE

Nguyễn Thế Hùng

Trường Cao đẳng Bến Tre.

1. Đặt vấn đề

Hoạt động học tập là hoạt động chủ đạo của sinh viên ở các trường cao đẳng và đại học. Thông qua hoạt động học tập sinh viên tiếp thu được hệ thống tri thức khoa học và hình thành các kĩ năng, kĩ xảo tương ứng. Nhờ đó làm thay đổi hành vi và hoạt động của họ trong cuộc sống. Nhưng không phải lúc nào hoạt động học tập cũng diễn ra suôn sẻ mà có khi gặp khó khăn, trì trệ làm ảnh hưởng xấu đến kết quả học tập. Có hiện tượng này là do sự tác động của các khó khăn tâm lý nảy sinh trong chính hoạt động học.

Trong thực tế, chúng tôi nhận thấy sinh viên năm thứ nhất ở các trường cao đẳng, đa phần họ là những người vừa rời khỏi ghế nhà trường phổ thông nên rất bỡ ngỡ, lạ lẫm với môi trường học tập mới với nội dung, cách thức và phương pháp dạy học ở cao đẳng. Hơn nữa, sinh viên năm thứ nhất được tập trung từ nhiều môi trường, hoàn cảnh sống khác nhau dẫn đến việc họ gặp không ít khó khăn tâm lý trong học tập. Vì vậy, vấn đề đặt ra là tìm các biện pháp tác động phù hợp, tháo gỡ khó khăn tâm lý trong hoạt động học tập, đẩy nhanh quá trình thích ứng với hoạt động học tập của sinh viên năm thứ nhất là việc làm cần thiết và mang tính thời sự.

2. Phương pháp và khách thể nghiên cứu

Sử dụng kết hợp một hệ thống các phương pháp nghiên cứu tâm lý như điều tra, quan sát, phỏng vấn và thống kê toán học, trong đó phương pháp điều tra bằng bảng hỏi là phương pháp chủ yếu. Các phương án trả lời được cho điểm theo mức 3 – 2 – 1 tương ứng với mức độ: thường xuyên – đôi khi – không bao giờ.

Khách thể nghiên cứu là 125 sinh viên năm thứ nhất thuộc ba khoa của Trường Cao đẳng Bến Tre. Trong đó khoa Kinh tế: 45 sinh viên; khoa Sư phạm: 40 sinh viên và khoa Xã hội nhân văn: 40 sinh viên.

3. Kết quả nghiên cứu thực trạng

3.1. Khó khăn tâm lý trong học tập của sinh viên năm thứ nhất Trường Cao đẳng Bến Tre

Bảng 1: Khó khăn tâm lý trong học tập của sinh viên năm thứ nhất Trường Cao đẳng Bến Tre

T T	Mức độ Khó khăn	Thường xuyên		Đôi khi		Không bao giờ		Σ	$\bar{X}$ 2,36	TB
		SL	%	SL	%	SL	%			
1	Chưa thích ứng với phương pháp học tập ở trường cao đẳng	81	64,8	39	31,2	5	4,0	326	2,60	1
2	Không có tâm thế sẵn sàng học tập	55	44,0	47	37,6	23	18,4	282	2,26	7
3	Không biết sắp xếp thời gian học tập hợp lý	68	54,4	42	33,6	15	12,0	303	2,42	4
4	Thụ động trong học tập	64	51,2	45	36,0	16	12,8	298	2,38	5
5	Sợ mắc sai lầm trong học tập	47	37,6	48	38,4	30	24,0	267	2,13	9
6	Không biết nghiên cứu tài liệu trước khi lên lớp	61	48,8	45	36,0	19	15,2	292	2,34	6
7	Không biết cách ghi chép và tiếp thu bài giảng	73	58,4	43	34,4	9	7,2	314	2,51	2
8	Chưa thích ứng với phương pháp giảng dạy của giảng viên	70	56,0	41	32,8	14	11,2	306	2,45	3
9	Không tự tin vào bản thân nên chưa cố gắng vượt qua khó khăn	53	42,4	40	32,0	32	25,6	271	2,16	8

Nhìn vào kết quả bảng 1 cho ta thấy: Sinh viên năm thứ nhất Trường Cao đẳng Bến Tre gặp rất nhiều khó khăn tâm lý trong học tập với $\bar{X} = 2,36$. Trong đó cả 9/9 khó khăn đều có $\bar{X} > 2$. Mức độ khó khăn tâm lý trong học tập rất đa dạng, phức tạp và không đồng đều xếp theo một hệ thống thứ bậc nhất định. Mức độ cụ thể của các khó khăn là:

- Khó khăn lớn nhất mà sinh viên gặp phải là: “Chưa thích ứng với phương pháp học tập ở trường cao đẳng” với $\bar{X} = 2,60$. Trong đó ý kiến trả lời “thường xuyên” 64,8%; ý kiến trả lời “đôi khi” 31,2%; chỉ có 4% ý kiến trả lời “không bao giờ”. Sinh viên năm thứ nhất mới bắt đầu làm quen với việc học tập ở trường cao đẳng, tất cả mọi vấn đề trong học tập đối với họ đều mới mẻ, ít có kinh nghiệm. Hơn nữa phương pháp học tập ở trường cao đẳng khác xa với phương pháp học tập ở phổ thông. Vì thế họ gặp khó khăn tâm lý trong học tập. Do đó, việc hướng dẫn cho sinh viên có phương pháp học tập hợp lý là một trong những giải pháp tốt nhất để giảm bớt khó khăn tâm lý trong học tập của sinh viên năm thứ nhất.

- Xếp ở vị trí thứ hai là khó khăn: “Không biết cách ghi chép và tiếp thu bài giảng” với $\bar{X} = 2,51$. Sở dĩ có kết quả này là do mục đích và nhiệm vụ học tập ở trường cao đẳng khác xa với học tập ở phổ thông. Ở phổ thông giáo viên thường đọc bài cho học sinh chép, ngược lại ở trường cao đẳng, giáo viên thường tổ chức dạy học nêu vấn đề nhằm hình thành phương pháp tự học cho sinh viên. Chính điều này làm cho sinh viên gặp nhiều khó khăn trong việc ghi chép và tiếp thu bài giảng.

3.2. Nguyên nhân gây ra khó khăn tâm lý trong học tập của sinh viên năm thứ nhất

Qua quá trình điều tra, quan sát, trò chuyện với giáo viên, sinh viên và bằng kinh nghiệm giảng dạy của bản thân, chúng tôi nhận thấy có hai nhóm nguyên nhân chính gây ra khó khăn tâm lý trong học tập của sinh viên, đó là nhóm nguyên nhân chủ quan và nguyên nhân khách quan.

3.2.1. Nguyên nhân chủ quan

Bảng 2: Nguyên nhân chủ quan gây ra khó khăn tâm lý trong học tập của sinh viên năm thứ nhất

T T	Mức độ Nguyên nhân chủ quan	Ảnh hưởng nhiều		Ảnh hưởng ít		Không ảnh hưởng		Σ	$\bar{X}$ 2,39	TB
		SL	%	SL	%	SL	%			
1	Do động cơ chọn nghề của sinh viên	53	42,4	46	36,8	26	20,8	277	2,21	7
2	Do chưa có ý thức học tập	62	49,6	51	40,8	12	9,6	300	2,40	6
3	Do chưa có phương pháp học tập hợp lý	91	72,8	27	21,6	7	5,6	334	2,67	1
4	Do học lực của bản thân còn hạn chế	69	55,2	39	31,2	17	13,6	302	2,42	5

5	Do thiếu kinh nghiệm sống và học tập một cách độc lập	78	62,4	36	28,8	11	8,8	317	2,54	3
6	Do chưa quen với môi trường học tập ở cao đẳng	85	68,0	29	23,2	11	8,8	324	2,59	2
7	Do không hứng thú với ngành học	72	57,6	38	30,4	15	12,0	307	2,46	4
8	Do thiếu thốn tình cảm của gia đình nên không an tâm học tập	35	23,0	31	24,8	59	47,2	226	1,80	8

Sinh viên năm thứ nhất gặp khó khăn tâm lý trong học tập là do nhiều nguyên nhân chủ quan khác nhau. Ảnh hưởng của những nguyên nhân này là khác nhau.

- Nguyên nhân chính gây nên khó khăn tâm lý trong học tập của sinh viên năm thứ nhất là do: “Sinh viên chưa có phương pháp học tập hợp lý” với $\bar{X} = 2,67$. Các trường cao đẳng là loại trường chuyên nghiệp, là nơi đào tạo các chuyên gia tương lai có trình độ cao, với lượng tri thức có bề rộng, chiều sâu tương ứng với trình độ đào tạo. Nhưng sinh viên năm thứ nhất vẫn còn áp dụng phương pháp học tập cũ ở phổ thông. Chính điều này đã gây ra khó khăn tâm lý trong học tập đối với sinh viên năm thứ nhất.

- Nguyên nhân: “Do chưa quen với môi trường học tập ở trường cao đẳng” xếp vị trí thứ hai với $\bar{X} = 2,59$. Việc thay đổi đột ngột môi trường học tập, lần đầu tiên tiếp xúc với cách học mới, cách dạy mới đã gây ra không ít khó khăn cho sinh viên năm thứ nhất. Vì vậy, để giúp sinh viên làm quen với hoạt động học tập mới cần có sự động viên giúp đỡ của các thầy cô.

3.2.2. Nguyên nhân khách quan

Bảng 3: Nguyên nhân khách quan gây ra khó khăn tâm lý trong học tập của sinh viên năm thứ nhất

T T	Mức độ Nguyên nhân khách quan	Ảnh hưởng nhiều		Ảnh hưởng ít		Không ảnh hưởng		Σ	$\bar{X}$ 2,34	TB
		SL	%	SL	%	SL	%			
1	Do chương trình học chưa hợp lý	63	50,4	47	37,6	15	12,0	298	2,38	4
2	Do thiếu sách, giáo trình, tài liệu tham khảo	88	70,4	28	22,4	9	7,2	329	2,63	1
3	Do tính chất học tập ở trường cao đẳng	50	40,0	32	49,6	43	10,4	257	2,05	8

4	Lượng tri thức tiếp thu ở trường cao đẳng quá lớn	61	48,8	34	27,2	30	24,0	281	2,25	7
5	Do ít được hướng dẫn về phương pháp học tập	77	61,6	26	20,8	22	17,6	305	2,44	3
6	Do ảnh hưởng của cách học ở phổ thông	72	65,6	45	20,0	8	14,4	314	2,51	2
7	Do phương pháp giảng dạy của giáo viên ở trường cao đẳng	68	54,4	21	16,8	36	28,8	282	2,26	6
8	Do điều kiện kinh tế của gia đình còn nhiều khó khăn	54	43,2	51	40,8	20	16,0	284	2,27	5

Nguyên nhân khách quan ảnh hưởng lớn nhất đến khó khăn tâm lý trong học tập của sinh viên năm thứ nhất đó là: “Do thiếu sách, giáo trình, tài liệu tham khảo” với $\bar{X} = 2,63$. Hiện nay nguồn tài liệu học tập, giáo trình, sách tham khảo tại các trường cao đẳng nói chung và Trường Cao đẳng Bến Tre nói riêng là rất ít. Nguồn tri thức mà sinh viên có được chủ yếu lĩnh hội từ phía giáo viên, điều đó làm cho giáo viên cố gắng giảng dạy với mục đích càng cung cấp nhiều tri thức cho sinh viên càng tốt mà không quan tâm các em có hiểu hay không. Việc mượn giáo trình ở thư viện cũng không được thuận lợi, chỉ được đọc ở thư viện mà không cho mượn đem về nhà. Điều này ảnh hưởng rất lớn tới kết quả học tập của sinh viên.

Khó khăn tâm lý của sinh viên năm thứ nhất Trường Cao đẳng Bến Tre là có thực và nó chi phối đến hoạt động học tập của các em. Hầu hết sinh viên năm thứ nhất đều gặp khó khăn, mức độ biểu hiện các khó khăn cũng có sự khác nhau, trong đó sinh viên gặp nhiều khó khăn nhất đó là: chưa thích ứng với phương pháp học tập ở trường cao đẳng.

Nguyên nhân gây ra khó khăn tâm lý cho sinh viên bao gồm nguyên nhân khách quan và nguyên nhân chủ quan. Trong đó nguyên nhân chủ quan có ảnh hưởng nhiều hơn nguyên nhân khách quan.

Để hạn chế những khó khăn tâm lý cho sinh viên năm thứ nhất cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, giảng viên và sinh viên. Thường xuyên tổ chức các buổi hội thảo, hướng dẫn sinh viên phương pháp học tập... để từ đó hình thành cho các em phương pháp học tập hợp lý.